

оскільки вплив саме внутрішніх чинників, зокрема психологічних, не настільки однозначний, як вплив зовнішніх чинників.

Звісно, необхідно також, і в цілому підвищувати правосвідомість і моральність нації, тому що суд присяжних, перш за все, повинен спиратися на моральні фактори, на почуття справедливості та неупередженості.

Черновський О.К.,

кандидат юридичних наук, доцент, суддя
апеляційного суду Чернівецької області

СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС ОБВИНУВАЧЕНОГО ТА СОЦІАЛЬНА ЦІННІСТЬ ПОТЕРПІЛОГО ЯК ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО РІШЕННЯ

Складність роботи судді зумовлена високими очікуваннями громадян від його ролі в системі суспільних відносин. Високі очікування формують відповідно і високі вимоги до його особистості, де юридичні знання знаходяться на одному рівні з психологічними, соціологічними та іншими. А.Кони зазначав: напруження душевних сил судді для пошуку істини у справі є виконанням доручення держави, яка, покладаючи надію на спокійну неупередженість його повсякденної праці, довіряє йому частину своєї влади. Тому держава чекає від судді обдуманого вироку, а не швидкоплинного рішення, нав'язаного поривом почуттів чи упередженим поглядом.

Проте винесення «обдуманого вироку» ускладнюється самою природою інформаційного обміну, коли на сприймання, зберігання та відтворення інформації впливають індивідуальні особливості, притаманні кожній людині, під впливом яких перебувають суб'єкти суддівської діяльності.

З метою вивчення впливу соціального статусу обвинуваченого на суддівське рішення ми попросили суддів розглянути задачу про хуліганство: у першому варіанті обвинуваченим був працівник міської прокуратури, у другому – машиніст потягу.

З іншого боку, на судження судді та присяжних щодо вини обвинуваченого впливає соціальна цінність та привабливість потерпілого. Під час науково-практичного дослідження ми запропонували респондентам розглянути ситуацію про умисне вбивство особи: один варіант розглядав задачу про заподіяння смерті особі без постійного місця проживання (бомжу), інший - батьку трьох неповнолітніх дітей, зразковому сім'янину, провідному фахівцю на роботі.

Середнє призначуване суддями покарання за вбивство бомжа становило – 10,3 років позбавлення волі, а за вбивство батька трьох неповнолітніх дітей - 14 років позбавлення волі. Тобто привабливість потерпілого безпосередньо впливає на суддівське рішення. Якщо потерпілий - асоціальна особистість (злочинець, повія, особа, яку більшість піддає осуду), судді менш схильні призначати винному суворі покарання. Тобто, чим менше ми цінуємо жертву, тим менше ми звинувачуємо злочинця у заподіянні їй шкоди. Хоча дане твердження цілком суперечить положенням ч. 1 ст. 65 КК України.

На нашу думку, дана проблема пов'язана з емоційною сферою особистості судді та безпосередньо стосується такого виду емоцій як симпатія та антипатія. Симпатія – як стійке схвалювальне емоційне відношення людини до інших людей чи явищ – може проявлятися у приділення уваги, наданні допомоги тощо, та виникнути як наслідок вибіркової позитивної реакції на привабливу зовнішність, поведінку, риси характеру іншої людини. Тому соціальні характеристики обвинуваченого та потерпілого провокують у суддів симпатію або антипатію, які в подальшому впливають на формування внутрішнього переконання судді.

Отже, соціальний статус обвинуваченого та соціальна цінність потерпілого впливають на суддівське рішення, що зумовлено природою інформаційного кругообігу та психологічними особливостями суб'єкта суддівської діяльності.

Чижевський С.О.,

заст. нач. відділення виховної роботи
(психолог) управління Північного
оперативно-територіального об'єднання
Національної гвардії України

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПРАВООХОРОНЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СЛУЖБИ ПО ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Тези доповіді розкривають узагальненні результати теоретичного та емпіричного дослідження інформаційно-психологічної безпеки військовослужбовців внутрішніх військ МВС України під час виконання завдань служби по охороні громадського порядку. У матеріалах представлений аналіз видів психологічного впливу на правоохоронців під час проведення акцій протестів у центральній частині міста Києва протягом листопада 2013 року – лютого 2014 року, коли тисячі людей збиралися на площах, вулицях міст України. Протягом вказаного періоду